

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Baltasar Porcel a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/baltasar-porcel> >

Baltasar Porcel

Qui sóc i per què escric

Baltasar Porcel

Cada vegada em resulta més difícil expressar la meva diguem-ne poètica, mentre la crítica responsable la defineix cada cop millor, i en això assenyalo singularment aquests darrers temps els autors dels estudis-pròleg a les meves *Obres completes*, començant pel primer i més extens, de [Joaquim Molas](#). Però jo veig de cada dia les coses més difícils en el seu aspecte teòric, precisament perquè la seva pràctica se m'apareix progressivament més concreta. Quan puc donar-li la forma que busco, és clar, cosa que no sempre resulta fàcil i que sovint és impossible.

Mai no m'han interessat els autors experimentals ni els avantguardistes. O m'han interessat poc, excepte quan la forma els ha servit per aconseguir un esclat fenomenal. Suposem Kafka. O Faulkner. Però sovint aquesta actitud literària no passa d'enginy, de saltironeig, que pretén trobar expressió a través de la distorsió. I no ho aconsegueix, excepte pels que viuen l'ambient i consideren el món no a través del que és, sinó del que ells hi aprecien.

Tampoc no crec en els autors que s'emparen en conceptualismes, en bastides teòriques, com a defensa primordial de la seva obra. Solen fer forat entre certs professors, quan qualsevol només es justifica per la seva força i la seva harmonia. Un autor pot desenvolupar una explicació del que sent en crear, com ho han fet sovint alguns, començant per Conrad. Però un llibre de poemes serà una estafa per molt que el seu buit sigui guarnit de pseudofilosofies enaltidores. Hi ha un assaig a la francesa que confon la incontinència verbal amb el contingut. Prefereixo la reflexió anglosaxona, cenyida a fets concrets.

De mi puc dir que sospito que escric a partir d'una consciència panteïsta ecològica. O sigui, veig l'home, el paisatge, la mort, els efectes de la llum, com un tot en connexió. Diuen i he dit que sóc a voltes força barrocs. Però ja escrivia igual quan deien i deia que era força realista: hi ha les passions humanes i els colors i formes de la natura, en els meus escrits. A voltes, mirant el cel de nit, sento l'esfericitat de la Terra, el seu rodar sobre el buit paorós de l'Univers. Una vall dilatada en repòs sota l'atupada del vent, m'emociona més que qualsevol contacte humà. Els homes i els animals -Carme Arnau ha escrit sobre això i *Cavalls cap a la fosca*- em semblen a voltes d'una semblança inqüestionable: són com nosaltres de petits... I la mort és la matèria en transformació, un drama com el del peix agafat a l'ham. La felicitat sembla un arbre florit, els ametllers en flor sota el sol de febrer...

L'estil, la paraula, han de respondre a aquesta profunda convicció: els escriptors són paraules. Però hi ha escriptors de paraules vives -[Maragall](#) en tenia una teoria que ignoro- i d'altres de paraula buida, encara que inflada. La vida en el llenguatge prové de la semàntica mamada per l'escriptor, de l'obscura relació entre el tacte i les sensacions de les coses, l'emoció, i els mots definitoris a través dels quals l'escriptor, l'home, els ha conegut. Aquesta mancança és l'única falla d'estilistes preciosos i grans creadors verbals com Azorín i Valle Inclán. És la superba virtut de [Josep Pla](#), quan no ho converteix en màquina de tricotar. I aquesta és una de les lluites enmig de les que sempre em trobo. Quan llegeixo un text meu i no s'aixeca com si fos una maqueta, l'esborro.

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Baltasar Porcel a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/baltasar-porcel> >

Tornem a la tècnica. He fabricat les novel·les com he pogut. Sovint la construcció d'un argument diguem-ne unitari se'm resisteix. Però no perquè el trobi difícil, car l'he elaborat i penso que bé a *Els escorpins*, a *Les pomes d'or*, a *El divorci de Berta Barca*.

El que passa és que pel que vull dir als altres llibres, una història articulada convencionalment em resulta curta, tancada, per abastar els plans, motivacions, atmosferes i personatges que pugnen per sortir, que configuren el relat que pretenc escriure. D'aquí, llavors, les històries diverses i el temps múltiple que s'hi barregen, i en conseqüència la per a mi necessària tècnica de ziga-zaga o de mosaic sobre la qual acostumo a escriure. I d'arguments convencionals que expressen realitats diverses n'hi ha d'esplèndds: *La guerra i la pau* de Tolstoi, el primer.

L'home i les seves passions, vet ací la motivació fonda de les meves novel·les. I desplegada a través d'espais humans diversos. El de la violència: hi ha una fúria subjacent a sota dels somriures, només amb ferocitat es poden escometre grans proeses i grans crims inherents a l'existència. L'amor: la felicitat major es troba en la fusió sexual, i més divina serà si és també sentimental, dels cossos, amb el plaer del tacte, l'obsessió mental, el paroxisme de l'orgasme. El del temps: som una transformació en el temps, lluitem per convertir el seu pas en una dinàmica, per fer-ne un destí en el qual la nostra voluntat s'imposi sobre els condicionaments circumstancials. El de l'acció: és engrescadora i esgotadora, sobretot, la immobilitat ens acosta a la mort. I el sarcasme i l'evanescència somniadora i...

¿El mite d'Andratx, l'he creat? Bé, sí. Però he de recordar que a diverses obres meves -*Els escorpins*, *Les pomes d'or*, *Els dies immortals*, *El divorci de Berta Barca*, els contes xinesos i els de l'apartat "Altres terres, altres mans" de *Tots els contes*- he descrit ambients allunyats del meu poble, de l'illa de Mallorca.

Amb Andratx mai no em vaig proposar aconseguir literàriament res: ni escriure'n una novel·la ni oferir-ne un mite. Va ocórrer, però, que per ventura per educació literària i lectures, molt deficientes les dues, em vaig trobar obligat a escriure sobre allò que coneixia i que és o era Andratx. Millor dit, va resultar que en el moment d'"omplir" una situació o un personatge, si el situava a Andratx em semblava que adquiria una major sensualitat, un relleu superior, un enquadrament més adequat. L'experiència com a plataforma de la imaginació.

Jo havia viscut a Andratx sempre fins als quinze anys. Mai no he deixat d'anar-hi un mes o quatre mesos l'any, a Sant Telm, a la breu finca familiar. Mentre creixia vaig conèixer el món, els homes i el paisatge, el gust i les il·lusions, a Andratx: un vidre a través del qual m'era més adient, a l'hora d'escriure, contemplar i refer el món. Alhora, una lectura impactant de novel·les realistes, rurals, com les dels castellans i les dels italians dels anys 50: Fernández Santos i Aldecoa, Pavese i Carlo Levi, em van proporcionar una certa pauta. No obstant això, mai no m'hi vaig subjectar: la ironia, el transcendentalisme, el gust per la llengua, mil coses me'n separaven. M'agrada molt *Les ànimes mortes* de Gogol, que és el mateix i no ho és gens.

Però l'Andratx real ha quedat espantosament enrere: ara tinc el que m'he creat jo amb els records, queda el mite d'Andratx fins i tot per a mi!, malgrat que ignoro si encara actuarà com a generador d'altres novel·les... El mite, suposo que sí. El "vidre", no ho crec. En realitat, *Les primaveres i les tardors* ja era gairebé només el mite, encara que el lloc i l'esperit fossin més que menys els de la meva casa de Sant Telm.

Suposo que hauria de parlar també dels meus llibres de viatges, del teatre, del molt i molt periodisme

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Baltasar Porcel a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/baltasar-porcel> >

que he fet, des de les entrevistes a *Destino* i a *Serra d'Or*, i a l'actual columna politicosociològica de *La Vanguardia*. I de la televisió: el meu espai de viatges "El món en català" a TVE ha estat el primer en la nostra llengua que s'ha ocupat del món obert i ample. Però ara ja no em referiré a res d'això, perquè sóc fonamentalment un escriptor que com a objectiu màxim i més enllà de la conjuntura i de la fama s'ha proposat escriure algunes novel·les que siguin bones.

Copyright © 1992 Institució de les Lletres Catalanes. Reproduït amb el permís de l'autor

Tast de textos

Text

WEB: Porcel a EPdLP

Nota biogràfica en castellà amb un fragment d'*El cor del senglar* a El Poder de la Palabra.

<http://www.epdip.com/escritor.php?id=2160>

Biobibliografia

Biografia

WEB: A la Hiperenciclopèdia

http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0052130

WEB: Fitxa al "Qui és qui a les lletres catalanes"

<http://cultura.gencat.net/ilc/peq/FitxaAutors.asp?nom1=por&nom2=&cerca=Cerca&quinform=form1&NRegistre=3&idregistre=7102>

WEB: A la Viquipèdia

Nota biogràfica, obra i enllaços sobre l'autor al web de l'enciclopèdia lliure.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Baltasar_Porcel

VIDEO: Porcel a *Veus literàries*

Documental sobre la vida i l'obra de l'escriptor, realitzat per l'AELC.

http://www.edu3.cat/Edu3tv/Fitxa?p_id=34441&p_ex=baltasar%20porcel

Bibliografia

WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Porcel+Baltasar&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://ccuc.cbuc.es/search*cat/a?SEARCH=Porcel+Baltasar&sortdropdown=-&searchscope=23

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Baltasar Porcel a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/baltasar-porcel> >

WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SPorcel+Baltasar|Orighresult|U1?lang=cat&suite=pearl>

WEB: Per comprar-ne llibres

<http://www.llibres.cat/ca/detall-autor/porcel-i-pujol-baltasar>

WEB: Articles de l'autor (Traces)

<http://traces.uab.cat/search?f=author&p=Porcel%20Baltasar&sc=1&ln=ca>

WEB: Articles sobre l'autor (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Porcel%2C+Baltasar&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Comentaris sobre l'autor

Crítica

WEB: Premi Lletra d'Or

Pàgina de Lletra dedicada al Premi Lletra d'Or que l'autor guanyà amb *L'Emperador o l'ull del vent*.
<http://www.uoc.edu/lletra/premis/premilletrador/>

WEB: Porcel i els moviments literaris contemporanis a les Balears

Biografia de l'escriptor dins del web patrocinat pel Govern de les Illes Balears.
<http://www.hudaweb.com/movlit/autor.php?autor=85>

WEB: Pàgina de l'AELC

Biografia, informació i publicacions.
<http://www.escriptors.cat/autors/porcelb/>

WEB: L'autor al Corpus Literari Clutat de Barcelona

Biografia, enllaços i transcripció d'articles sobre l'autor mallorquí.
http://www.ducros.biz/corpus/index.php?command=show_news&news_id=2278

Diversos

WEB: Premi Salambó

Baltasar Porcel va guanyar el Premi Salambó 2004 al millor llibre de narrativa en català. A Clubcultura.com.
<http://www.clubcultura.com/clubliteratura/salambo/ganadorcat04.htm>

PDF: El moment present

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Baltasar Porcel a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autor/baltasar-porcel> >

Baltasar Porcel parla amb Vicenç Llorca sobre l'estat actual de les lletres i la cultura catalanes. A l'*Avui* (10/02/05).

<http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av03703.pdf>

Comentaris

WEB: Sobre Olympia a mitjanit

Entrevista a eitb.com (Euskal Irrati Telebista) amb Baltasar Porcel. En àudio.

http://www.eitb.com/pompas/lib_entrevistas.asp

PDF: "Baltasar Porcel, un gran reserva"

L'escriptor Àlex Susanna comenta *Olympia a mitjanit*. A l'*Avui* (06/05/04).

<http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av03115.pdf>

WEB: "L'element autobiogràfic en la narrativa de Baltasar Porcel"

Un altre article de Pere Rosselló publicat a la revista de literatura *Cairell*, núm. 4 (maig de 1980).

<http://perso.wanadoo.es/lipmic/cairell/Num4/rossello.htm>
